

Stanisław A. Porębski

Międzynarodowy Kongres Filozoficzny na temat: Wczesny humanizm i filozofia w Padwie, Padwa 26-29 września 1985

Studia Philosophiae Christianae 23/1, 221-222

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

marcu 1985 r.), prof. Paul Weingartner z Uniwersytetu w Salzburgu (w maju 1985 r.) oraz prof. Wolfgang Waldstein z tegoż Uniwersytetu (w październiku 1985 r.); referaty te zostały przetłumaczone na język polski i zostały opublikowane w *Studia Philosophiae Christianae*.

STANISŁAW A. PORĘBSKI

**MIĘDZYNARODOWY KONGRES FILOZOFICZNY NA TEMAT:
WCZESNY HUMANIZM I FILOZOFIA W PADWIE
PADWA 26—29 WRZEŚNIA 1985**

W organizacji Międzynarodowego Kongresu Filozoficznego w Padwie partycypowało wiele instytucji naukowych i nie tylko naukowych, m.in. Padewska Akademia Nauk, Uniwersytet Padewski, Instytut Historii Zakonów diecezji Ferrara i Comacchio oraz Centenfor Medieval and Renaissance Studies (University of California) w Los Angeles a także władze miejskie i administracyjne Padwy i jej okolicznych miejscowości, w których odbywały się spotkania kongresowe. Trzeba bowiem nadmienić, że poza otwarciem kongresu i inauguracyjnym wykładem, które miały miejsce w Padwie, pozostałe spotkania odbywały się w równie pięknych jak Padwa miejscowościach oddalonych w promieniu 40—80 km od Padwy: Monselice, Arqua Petrarca, Pomposa, dokąd uczestnicy kongresu dowożeni byli autokarami.

Wśród uczestników kongresu przeważali wykładowcy i pracownicy nauki uniwersytetów włoskich (Padwa, Wenecja, Mediolan, Pawia, Pisa, Turyn, Rzym, Sassari, Urbino). Z gości zagranicznych, bardziej interesujących uczestników, należy wymienić P. O. Kristellera (Columbia University of New York), wytrawnego znawcę filozofii włoskiego renesansu, którego książka pt. *Humanizm i filozofia*¹ została przetłumaczona w minionym roku na język polski. Oskar Paweł Kristeller wygłosił pierwszego dnia kongresu bardzo interesujący odczyt w języku włoskim na temat *Humanizm i filozofia w Padwie*.

Inną osobistością z zagranicy była M. T. d'Alverny z Paryża, mówiąca na temat *Piotr z Abano jako przekładowca Galena*.

Z Polski uczestniczyło dwóch mediewistów: prof. dr Zdzisław Kuksewicz, reprezentujący PAN i dr Stanisław A. Porębski z ATK.

Otwarcie kongresu miało miejsce w siedzibie Padewskiej Akademii Nauk, 26 września o godz. 16.30. Uroczystości otwarcia kongresu i powitania przybyłych gości dokonał prezes Akademii, prof. Lino Lazzarini. Następnie, w godzinę później, w przepięknej auli Uniwersytetu Padewskiego (dei Giganti) odbyło się posiedzenie inauguracyjne, któremu przewodniczył prof. Luigi Gui, prezes kongresu i zarazem przewodniczący Państwowego Instytutu Franciszka Petrarci. I tu właśnie, w tej renesansowej auli, wykład inauguracyjny wygłosił wspomniany uprzednio O. P. Kristeller. Warto wspomnieć, że wszystkie referaty głoszone były w języku włoskim, poza wypowiedzią prof. Z. Kuksewidza (w języku francuskim) i wystąpieniem prof. Nancy G. Siraisi z New York (w języku angielskim).

¹ O. P. Kristeller, *Humanizm i filozofia. Cztery studia*, tłumaczyli: Grzegorz Błachowicz, Leszek Szczucki, Mikołaj Szymański, Warszawa 1985, ss. 189.

Osią przewodnią głoszonych referatów był Piotr z Abano, uczony lekarz i filozof. Coluccio Salutati uważa go za najznakomitszego lekarza Padwy. Jest autorem sławnego dzieła *Conciliator differentiarum philosophorum et praecipue medicorum*. Uchodzi on także (jako lekarz) za inicjatora i twórcę metodologicznego sposobu uprawiania medycyny, a tym samym nowożytnego przyrodoznawstwa. Pietro d'Abano zajmował się także astronomią. Na ten temat mówił w znakomitym wykładzie prof. Carlo Maccagni z Pizy, usiłując wyjaśnić wpływ gwiazd na rozwój i upadek poszczególnych kultur na świecie a także i na człowieka, wskazując jednocześnie na stoickie i neoplatońskie elementy filozofii Piotra z Abano. Również jako filozof jest on wyznawcą poglądów przyrodniczych Alberta Wielkiego i jest tego wyrazem dzieło *Expositio „Problematum” Aristotelis*, o czym mówił w swoim wykładzie Guido Billanovich, prof. Uniwersytetu Padewskiego.

Zdecydowanie przeciwną tezę do większości wypowiedzi postawił w swoim referacie prof. Giuseppe Velli z Wenecji, stwierdzając, że to nie Pietro d'Abano, ale Franciszek Petrarca jest pierwszym filozofem padewskim. Zapewne, zarówno jedni jak i G. Velli mają rację, ale każdy ze swego punktu widzenia. Inaczej uprawiał naukę Piotr z Abano, inne też zagadnienia interesowały Petrarcę.

Trzeba przy okazji także wspomnieć, że po jednym z zebrań odbyły się odwiedziny grobu Petrarcki w miejscowości Arqua Petrarca i zwiedzanie muzeum wybitnego humanisty i poety.

Ujemną stroną kongresu był brak dyskusji po prezentowanych referatach. Na zakończenie czterodniowych spotkań zorganizowano dla uczestników kongresu wycieczkę statkiem po delcie Padu.